

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 лепта

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 лепта

ГЕНЕРАЛ САРАЈ

У тренутку, кад генерал Сарај одлази са положаја главног командаџа Источне Војске, сматрамо за особиту и пријатну дужност, да одамо достојно признање и захвалност његовој иницијативи и његовим напорима, којима је у току две године свога командовања успео не само да омогући извођење значајних стратешких успеха, већ и да створи један јак и непробојан фронт великога стила.

Још нам је у живој успомени први почетак образовања мађедонског фронта. Мали контингент англо-француских трупа, који нису били довољни да спасу Србију од катастрофе, морали су евакуисати јужне крајеве Србије и повуки се ка Топчину. Од тога момента, који пада од прилике у ово годишње доба, настало је постепено формирање једног новог фронта, који је ускоро постао веома важан и опасан по непријатеља. Генерал Сарај схватио је потпуно важност момента и предузео је одмах мере, које је ситуација изисквала. Не могући без довољних снага да спасе Србију, он је одмах приступио организовању одбране солунске базе, из чега је проиншило стварање једног великог фронта, који је као главни циљ имао ослобођење Србије.

Брзина, са којом је створен један од најсолиднијих борбених фронтова мора задивити свакога, који познаје тешкоће таквог преузетка под притиском надмоћног непријатеља и који зна са колико сметњи и препрека

имају обезбеди по-

зуму са Немцима смештај бивши грчки краљ Константин. И као што је успешно организована борбени фронт, генерал Сарај је успео да својом енергијом и иницијативом обезбеди његову позадину и да припомогне санирању неадрavих прилика у Грчкој.

И да је било могуће овај последњи посао раније евакуисати, несумњиво је, да би резултати операција на овом фронту били досад ку-дикамо замешанији.

Одлазек са опога- фронт, генерал Сарај може са пуним правом понети уверење, да је извео један велики стратешко-политички за- датак, јер он оставља за собом један потпуно сигуран и солидан борбени фронт, који за не- пријатеља представља велику опасност. Кад буду у близој будућности на овом фронту загрмели победни топови офанзиве и кад трупе источне армије буду надирале напред, генерал Сарај ће моћи са пуним правом рећи, да за то дело великом делом припада њему за- слуга.

Ми, Срби, дuguјемо генералу Сарају специјалну захвалност, јер дело које је он извео има за циљ ослобођење наше Отаџбине. Ми зна- мо, да би он данас са много више попоса и задовољства напустио нашу средину, да је Србија данас ослобођена, или ми смо исто тако свесни свих чињеница и факата са којих то нијебило могуће. Саиз- разима интимних сим- патија и дубоке захвал- nosti за услуге, које је генерал Сарај чинио нама и нашој ствари, ми му из свег срда же- лимо срећан пут.

Задатак, који је на овом фронту имао генерал Сарај није био само стратешког, већ и политичког карактера. Он није имао ту срећну околност остати у сопственом са- влади, да сву пажњу посвети само војним операцијама. Он је пре свега био при- дузета под притиском надмоћног непријатеља и који зна са колико сметњи и препрека

ПОЛИТИЧКЕ ВЕСТИ

Лондон, 1. — Доније Дом доноси је одлуку са 200 проглашила 171 гласа да се одузме изборно право људима који се не вдизавају војној обавештаји.

Цирих, 1. — Многи су говорници у мађарском пар- ламенту интервешали владу поводом напада на Угарску од стране неких чешких посланника у бечком парламенту. Нарочито грађи Андриши, напао је претензије Словена који

хаде да замене душаским федерацијом резимом. Председник владе, Векерле, изјавио је да је он противан захтевима аустријских Словена и да се неће предузети никаква мера која ће повредити независност Угарске и интересите

Лондон, 1. — М. Асквит изјавио је у Дому Дому, да је једна од светих дужности Савезника да у будућности обезбеде у потпуности слободу и безбедност Србије и Румуније.

Лондон, 1. — Одговарајући на једну интервела- цију односно будубрежности Палестине и вековних интереса Француске у тој

је изјавио, да ће британска

и француски херојизам

Берлинер Тасеблат (се-

нерал фон Арден): «Фран-

цузи су се инсталирали

пред Манлелором и Дра-

беном. Кад су нападали

на ова села, они су газили

кроз поплављени терен и

вода им је долазила до грла.

Њихов успех је дошао о-

туда, што су Немци искачи- ли, да је тај терен апсолут-

но неприступачан. Немач-

ки официри дивили су се

без усезања овом францус- ском нападу. Ми, у Немач-

коју, имамо обичај да при-

знамо и непријатељу хра-

брост и вештину».

Финансијски споразум

Коршер дела Сера: «Учил-

се у рат безјасне предста-

ве о факту, да је ради ус-

пеха потребно успостави-

ти, уколико је, то могуће,

јединство савеза интереса.

Милосава Стојковића

који је као хандарски под-

аредник био на служби у

срезу галичком, у новим

областима, и повукао се с

нашом војском, тражи брат

Нестор Стојковић, који је

као тешко рањен остао у

Србији, па као инвалид

пуштен и сада је у Фран-

цуској у допунској болници

за српске војнике бр. 58,

Франшил, Рон.

Стојан Павловић, Драг-

омир Костић, Никола Кри-

тић учитељ из Ресника,

Жика Милосављевић, учитељ из Читлук, Радонић

чија је жена професорка

пропирити тако, да се по- стигне стварно јединство.

Њујорк Ворлд: «Врховни Ратни Савет да би то био у пуном ежедневу речи, мо- гао изјати бар функције и власт савезничког генерал- штаба».

Франс Милишер (генерал Фонвал): «Дајте генерал- сима у коалицији извесно је увек демократично питанje. Споразум је то питанje избегава. Време је, крајње је време да се питанje је дискутира на коначној ресници».

Диарио Јуниверзал (Мад- рид): «Г. г. Клемансо и Лојд Чорц морају оствари- га програм, који се може резимирати у фрази, изре- ченој од г. Бријана: „Једин- ство фронта и јединство

Париз, 1. децембра

Нови председник

француске владе, г. Клемансо

даје интервју са париским

председником

Савезника морају сад би-

тије један. Није у пита-

њу слати труде за тру-

пама, ваља, нарочито

имати план и извести

га, јер ће се вероватно

зимска кампања оди-

грати у Италији.

— А Русија? госпо-

дине председниче.

— Италија? Она се

налази у бескрајно бо-

љој ситуацији него по-

следњих дана. Генерал

Клемансо је реко:

— Ја ћу одговорити

интерпелантима. Само

ја не бих зтео, да пар-

ламент очекује, да ја

говорим уједно о рату,

о старим класама, о ис-

хранама... и о боји које

Исуса Христа.

Чака Ђока

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАВ

ПО ПОДНЕ

ПРЕПЛАТА ИЗНОСИ:

Месечно 3 драхме, тромесечно 9 драх- ме, годишње 36 драхме.

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЂАЈУ

Стат уредништва:

улица Краља Петра бр. 70.

КОД НЕПРИЈАТЕЉА

После пада Јерусалима

Београд, 1. децембра

Према једној депеши из Амстердама, мар- шал Макензен приспео је крој неколико дана у Берлин где ће конференција са кајзером о операцијама у Палестини. Државе се велики савет под председништвом кајзера. Савету ће присуствовать Хиндсбург и Лудендорф. Извесно је да ће пад Јерусалима приморати генерала Фалкенхајна да да оставку. Фалкен- хајн је уверавао немачку и турску владу да Јерусалим неће никада пасти у енглеске руке.

ИЗЈАВЕ КЛЕМАНСОА

Интервју са француским

премијером

Фејјол је тамо. Генерал

Фој оставља тамо још

неколико дана и доне-

ће нам план, јер план

Савезника мора сад би-

тије један. Није у пита-

њу слати труде за тру-

пама, ваља, нарочито

имати план и извести

старе дејонтера која је још поштовао гађу паро-
да, доцните са решењем
Српског фронта које је а-
кцијом донешено...
Тако реда објашњења.

Нек у разу

Моја чврса скора сва-
гдевише читају ваздушне
извештаје са српским фрон-
том: нај фронту приста-
вљамо...

Ова војна не познају-
Фронт и данашњи ровов-
ски живот, помислиће да-
мо се да на фронту ра-
збудујемо да, што рекао мој
бивши савладач бат. Гла-
мић, «чукамо зулу». Међу-
тим то неће тако. На ср-
пском фронту, од првих ш-
нија па до Адрије — сре-
је у рату, среје у покрету,
све су напори упораљени
на убијање противника, у-
ништавање српског за љи-
вот, спречавање утвари-
вања...

Докле год туче далекометар, в крстари аероплан — среје у рату. Сваки дан
има, губитак и у људима
у сточи и материјалу...

Нарочито и овој актив-
ност је врло јака. Против-
ника су тада на порез од
могућа изненада. Ровови се почују пуне војни-
ца. На сваки шушањ или
покрет непријатеља одго-
вара се ватром...

Противници се, као кр-
таке, упознају, провлаче-
ју губитак, аграфују љи-
вот, каменеју у циљу за-
штите и што брже ун-
штавају. Ко је вреднији,
умеснији да се утвари,
непријатељ је извршио на-
пад или је био одбијен. Ар-
тиљеријска борба код брда
Томбе и дуба Панаве. У об-
ласти Монфенере заробили
бмо непријатељску патролу...

Хвали Богу, код нас, бла-
годарећа неспримни из-
ворима наших великих в-
бојних Савезника — Ср-
пска фронт није у на-
чому осуђује: на сваки
непријатељски метак одго-
вара се са двадесет. Таква
је срамота у свима, ору-
ђима и убојном матери-
јалу...

Овај дан обишао сам
фронт Дунавца. Код на-
ших храбрих Дунавца не
може се рововима прићи
дану. Близина непријатеља
то не даваља. Било ма је
право што је то тако, јер
је прави рововски живот
одлу. Дан је спас за осма-
траве и одмор. И читаоци
моји биће задовољни. На-
рочито то јака за оне, ко-
ји не познају данашњи, мо-
дерни рововски живот. Са
њима ћу ја, у овим редо-
вима, учинати једну малу
штету кроз ровове, да се
у колико је дозвољено, у-

— Милан Јовановић, 2-3, п. бр. 40, извештава
свога оца Милана Јовано-
вића, село Трудса, да је
жив и здрав са братом Ју-
бомиром, и да је само јед-
ну карту примио. Моли за
одговор.

— Милан Јовановић, вртак, п. бр. 40, извештава
свога оца Милана Јовано-
вића, село Дреново, да је
жив и здрав са братом
Милорадом, Ранком, Јубомиром и Милојком;
моли извештати о својима.
Јер још наша није добио.

— Живко Стевановић, 2-3, П. Бр. 40, извештава
своју мајку Славињу, се-
ло Ресник, да је жив и
здрав и да је добио од ку-
ће три карте: моли за од-
говор.

— Срете Пантић, 2-3, П. Бр. 40, извештава свога
оца Драгутину Пантића,

познају са поћним животом
и најчешћим брапидама
Срп. фронта. На тај начин и
онима у рову биће здравољ-
ство да се чује живот, љикови подавани — у коли-
ко то не штети спашу-
ству — тим путем објави-
ти. Наставиће се —

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са солун. фронта

— Француски коминике —

Солун, 1. децембра
Непријатељ је јузе бом-
бардоа неке наше положаје
на завијутку Црне Ре-
ке загушљивим гасовима.
Одбијени су непријатељски
одреди из истог сектора.

Италиј. коминике

Рим, 1. децембра

Јака пртиљеријска борба
између Панаве и Бренте. На
сектору брда Берете наше
су трупе извршиле против-
напад и повратиле неке по-
ложаје. Заробиле су једног
официра и 56 војника. У
долине Калчии одбили смо
даја непријатељска из-
пада. Источно од Бренте
непријатељ је поново из-
пад са великим снагама.
Акција се је наставила це-
ло после подне на подни-
ма брда Каприла, Берете и
Лазоне. Пред ноћ непри-
јатељ је услед великих гу-
битака, престао нападати.
Заробили смо неколико вој-
ника, каменеју у циљу за-
штите и што брже ун-
штавају. Ко је вреднији,
умеснији да се утвари,
непријатељ је извршио на-
пад или је био одбијен. Ар-
тиљеријска борба код брда
Томбе и дуба Панаве. У об-
ласти Монфенере заробили
бмо непријатељску патролу...

Франц. коминике

Париз, 1. децембра

Средња активност обе-
дује артиљерија из целог
фронт. — Доцније. — Повремена
артиљеријска акција на ви-
ше тачака, а нешто јача на
обеја избора. — Шапенија, а-
ктивност артиљерије и ар-
тиљерије, нарочито јужно
од Скопља и сев. од Лисе.
Одбили смо нападе ист. од
Епези и растерали одре-
днико на фронту Кам-
бреа. Изведен је по подне

Базел, 1. децембра
Аустријски парламент
претступио је изборима
представника за будуће делегације. Постоје избори
за сваку покрајину врше-
засебно, то посавацци о-
вих покрајина бирају своје
представнике.

Женева, 1. — Бу-
гарска регрутује све ру-
мунске поданике из До-
брудže.

Царик. — Хинденбург
се строго казнити три ге-
нерала чије су армије по-
ражене у борби код Кам-
бреја.

Лондон. — Ефективи
британске флоте биће по-
већани са 50.000 официра
и војника.

Базел. — Аустрија ће
да успостави Фриулско вој-
водство. Југословени се
противе томе пројекту.

Милиција Лечића у Јад-
роподнини да је здрав и
моли за извештај о Коса-
ри и деци.

— Живорад Ф. Живако-
вић, болничар П. Бр. 315,
моли Павла М. Видића,
трговца у Валеву, да из-
вештај Рафаила Ј. Јовано-
вића, село Мратишћ, да су
живи и здрави: он, по-
ручник Гаврило С. Тома-
шевић, Иако Лучић, Алекс-
андар Бошић, Богдан
Нешковић, Јовиша и Че-
домир Јовановић, Влади-
мир и Чедомир Гојевић;

Радоје, Драгић и Јовиша
Голубовићи. Сви моле да
им се породице јаве.

— Милоје Б. Илић, на-
редник 2-3, П. Бр. 40, извештава
своју мајку Славињу, се-
ло Ресник, да је жив и
здрав и да је добио од ку-
ће три карте: моли за од-
говор.

— Божидар Н. Лечић,

4-1, П. Бр. 92, извештава

браке и да му се поште-

бу о себи. Правила је
се па тај начин одаје на-
шији будим и неуморним
чуварима и борцима, ису-
њава њихова срда радошћу
личи душу да не клоне
под ударима судбине, раз-
гласају га и забава у ча-
совима одмора...

— Наставиће се —

ијајалистичког посланика
Смерала, Југословен кла-
рикалног посланика Шу-
стерчића, који су оба поз-
нати аустријци.

Посланик Истре Лагића
констатовао је, да је он је-
дина посланик Истре, при-
сутан у аустријском пар-
ламенту. Али, према спо-
разуму између славенске
и италијанских посланика
Истре, ову покрајину пред-
ставља узастопце Италијан
и Југословен.

Посланик Лагића изјав-
ио је: «Пошто према за-
вршћеном споразуму, ове
године треба да се избере
Италијан као представник

Истре, може се сматрати

што је довољно да је

избран Италијан.

Изјавио је да је јако

довољно да је избран

Италијан као представник

Истре.

Посланик Лагића изјавио је:

«Пошто је избран Италијан

као представник Истре,

може се сматрати

што је довољно да је

избран Италијан као

представник Истре.

Посланик Лагића изјавио је:

«Пошто је избран Италијан

као представник Истре,

може се сматрати

што је довољно да је

избран Италијан као

представник Истре.

Посланик Лагића изјавио је:

«Пошто је избран Италијан

као представник Истре,

може се сматрати

што је довољно да је

избран Италијан као

представник Истре.

Посланик Лагића изјавио је:

«Пошто је избран Италијан

као представник Истре,

може се сматрати

што је довољно да је

избран Италијан као

представник Истре.

Посланик Лагића изјавио је:

«Пошто је избран Италијан

као представник Истре,

може се сматрати

што је довољно да је

избран Италијан као

представник Истре.

Посланик Лагића изјавио је:

«Пошто је избран Италијан

као представник Истре,

може се сматрати

што је довољно да је

избран Италијан као

представник Истре.

Посланик Лагића изјавио је:

«Пошто је избран Италијан

као представник Истре,

може се сматрати

што је довољно да је

избран Италијан као

представник Истре.

Посланик Лагића изјавио је:

«Пошто је избран Италијан

као представник Истре,

може се сматрати